

1. משרד הפנים
רשות האוכלוסין והגירה ומעברי הגבול
ע"י פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925168; פקס: 02-6467011

המעוררים

נגד

1. עדי בריל
2. מיכאל בריטבין

ע"י ב"כ עו"ד ולדיסלב פינקלשטיין ואח'
רח' הנמל 9 אשקלון
נייד: 0544280425; פקס: 077-3181928

המשיבים

כתב ערעור מטעם המדינה

ובקשה לאיחוד דיון בערעורים ולקביעת דיון בערעורים בהקדם

פסק הדין עליו מערערים: עת"ם 12316-03-21 בריל ואח' נ' משרד הפנים מיום 8.7.11.

מועד המצאת פסק הדין: 10.7.22.

הערכאה המוסכמת לדון בערעור: בית המשפט העליון במותב תלתא, בהתאם לסעיף 11 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000.

אגרה וערבון: לא רלוונטי, בהתאם לסעיף 8 לחוק תיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין) התשי"ח-1958.
המועד האחרון להגשת הערעור בהתאם לתקנות: 3.11.22: 60 ימים ממועד המצאת פסק הדין (כאשר ימי הפגרה אינם באים במניין הימים) - זאת, בהתאם לתקנה 137(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, בשילוב עם תקנה 18(א) לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין) (תיקון מס' 2) התשפ"ב-2022.

1. מוגש בזאת ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז, בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים, בעת"ם 12316-03-21 בריל ואח' נ' משרד הפנים (כבי' השופטת א' פינק) מיום 8.7.22 (להלן – פסק הדין). כפי שיפורט, בפסק הדין הורה בית משפט קמא לפקיד המרשם, לשנות את פרט המצב האישי במרשם האוכלוסין של העותרים לנשואים, וזאת על בסיס תעודת נישואין שהונפקה במדינת יוטה, כאשר טקס הנישואין נערך בהיוועדות חזותית, באמצעות תכנת זום, בעוד בני הזוג שהו בישראל ואילו עורך הטקס שהה ביוטה. במקביל להגשת ערעור זה מוגש ערעור נוסף על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בעת"מ 30902-03-31 חדו"ש נ' רשות האוכלוסין וההגירה (להלן - עניין חדו"ש), ובגדרו בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין דשם. פסק הדין מצורף ומסומן מע"1.

בקשה לאיחוד הדיונים ולקביעת דיון בהקדם

2. הערעור דנן על פסק הדין וערעור המדינה על פסק הדין של בית המשפט לעניינים מינהליים בירושלים בעניין חדו"ש המוגש היום במקביל לערעור דנן, עוסקים באותה החלטה מנהלית של רשות האוכלוסין לדחות בקשות לרישום נישואין, על בסיס תעודת נישואין שהונפקה על ידי מדינת יוטה, כאשר טקס הנישואין

נערך בהיוועדות חזותית, באמצעות תכנת זום, בעוד בני הזוג שוהים בישראל ואילו עורך טקס הנישואין שוהה ביוטה (להלן – **נישואי זום** או **נישואין מקוונים** או **נישואי יוטה**). פסק הדין מושא הערעור דן ונימוקיו אומצו על ידי בית המשפט לעניינים מנהליים בירושלים בפסקו דינו **בעניין חדו"ש**. בהינתן זהות הסוגיה והנימוקים העומדים ביסוד פסק הדין, תבקש המדינה כי הדין בהם יתקיים במאוחד.

3.

בנסיבותיו של ערעור זה, תבקש המדינה, בכפוף כמובן ליומנו של בית המשפט הנכבד, כי הערעורים ישמעו בהקדם, וזאת בשים לב להשלכות הרחב שיכולות להיות לפסק הדין ביחס לבקשות רבות התלויות ועומדות בפני הרשות לרישום נישואי זום, ולכך שמדובר בסוגיה שלעמדת המדינה היא חידוש מן הפסיקה הקיימת. עוד יצוין, כי בפני בתי המשפט לעניינים מנהליים תלויות ועומדות עתירות נוספות בסוגיה זו ממש (ר' עת"מ 25961-10-21 ועת"מ 13572-06-22 בפני בית המשפט לעניינים מינהליים בתל אביב). בנסיבות אלו, המדינה סבורה, כי פסק הדין של בית משפט קמא וקביעותיו מצדיקות בירורו של ההליך בערכאה הערעורית הנכבדה, בכל ההקדם.

הערעור

4.

עמדת המדינה היא כי בפסק הדין נפלו מספר שגיאות המצדיקות את קבלת הערעור וביטולו של פסק הדין. עמדת המדינה היא כי שגה בית משפט קמא את יישם בנסיבות העניין את פסק דינו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 143/62 **פונק שלזינגר נ' משרד הפנים**, פ"ד יז 225 (1963), להלן – **עניין פונק-שלזינגר**, על נסיבות המקרה דנן. ודוק: המדינה אינה מבקשת לערער על הלכת **פונק-שלזינגר**, אלא סבורה היא כי הלכה זו לא חלה על נישואים שנערכו באמצעות הזום, כאשר בני הזוג **שוהים בישראל** בעת עריכת טקס הנישואין.

5.

עמדת המדינה היא, כי פסק דינו של בית המשפט יש בו בכדי להרחיב את הלכת **פונק-שלזינגר** למחוזות חדשים שלא כיוונה אליה, באופן אשר יש בו כדי לפגוע בריבונות של המדינה להחליט לגבי הדין שיחול על מעשים המתבצעים בשטחה, ועל עיצוב דיניה הפנימיים בפרט אלו הנוגעים לענייני המעמד האישי. כפי שיפורט בהרחבה להלן, החלה אוטומטית של ההלכה הפסוקה בעניין סמכויות פקיד הרישום על הסיטואציה של נישואין מקוונים, כפי שנקבע בפסק הדין, מהווה "קפיצת מדרגה" מן הפסיקה הקיימת. עמדת המדינה היא, כי במקרה בו הנישואין נערכו בישראל, כפי שנעשה במקרה דנן, אין מקום לתחולת הלכת **פונק-שלזינגר**, ויש מקום לתחולה של הדין הפנימי.

בהקשר זה, הפסיקה ארוכת השנים קובעת כי ענייני סטטוס הנישואין הם עניין למחוקק וצריך שיעשו בהסכמה חברתית רחבה (למשל בג"ץ 4058/95 **בן מנשה נ' שר הדתות**, פ"ד נא (3) 876 (1997); בג"ץ 129/13 **אקסלרוד נ' ממשלת ישראל** (26.1.14). עד היום המחוקק לא אפשר עריכת נישואין אזרחיים בישראל, ומהות בקשת המשיבים, היא לאפשר נישואין אזרחיים בישראל באמצעות מדינה זרה, בעוד בני הזוג וטקס הנישואין עצמו נערך בישראל.

6.

המדינה תוסיף ותטען, כי שגה בית משפט קמא עת קבע כי העותרים הופלו ביחס לאחרים וכי היה על פקיד הרישום לרשום את המשיבים כנישואים מכוח עקרון השוויון לנוכח העובדה כי פקיד הרישום רשם כבר נישואין של מספר זוגות שערכו טקסי נישואין באמצעות הזום וקיבלו תעודת נישואין ממדינת יוטה. המדינה תטען, כי עצם רישום בטעות, אינו מחייב בהכרח רישום מאוחר יותר של זוגות רבים, תוך הרחבת התופעה, רק מכורח אותה טעות.

המדינה תטען, כי מרגע שהתקבלה החלטה עקרונית בסוגיה, הוקפא הרישום של הזוגות שנישאו בדרך זו, כך שהדבר יושם באופן שוויוני במבט צופה פני עתיד, ואין בטיעון השוויון כדי להצדיק הרחבה של הלכה, באופן מוקשה המעורר השלכות רוחב.

7. דרך הילוכנו תהא כדלקמן. תחילה נדרש לרקע העובדתי לרבות ההליכים בבית משפט קמא. לאחר מכן נציג בהרחבה את נימוקי הערעור.

הרקע העובדתי

8. בתקופת מגפת הקורונה, מספר מדינות אפשרו לאזרחיהן ותושביהן להינשא על ידי עורך נישואין מוסמך, בטקס נישואין באמצעות פלטפורמת זום. מספר מועט של מדינות כמו יוטה ויפן, אפשרו גם למי שאינם אזרחי או תושבי המדינה שלהן ואף כלל אינם שוהים בשטחה, לבצע טקסים אלה בזום, שבעקבותיהם הונפקו תעודות נישואין רשמיות של אותה מדינה. ככל הידוע, מספר זוגות אזרחי ותושבי ישראל ערכו נישואין אלה באופן מקוון, בעודם שוהים בישראל, ולאחר מכן ביקשו להירשם בישראל כנישואים על יסוד התעודה שהונפקה במדינת החוץ (במקרה זה ביוטה).

9. במקרה שלפני בני הזוג – המשיבה 1, רשומה כיהודייה במרשם האוכלוסין והמשיב 2, רשום כחסר דת, טענו בעתירתם המנהלית, כי ביום 24.10.20 נישאו בטקס נישואין באמצעות טכנולוגיית זום. על פי הנטען, כתוצאה מטקס זה, קיבלו המשיבים בדואר ביום 25.11.20 תעודת נישואין של מדינת יוטה כשהיא מאומתת בחותמת אפוסטיל. העתק תעודת הנישואין מצורף ומסומן מע/2.

10. יצוין, כאמור בפתח הדברים, כי במדינת יוטה שבארה"ב, ניתן לערוך טקס נישואין באמצעים מקוונים. הליך זה מורכב משלושה שלבים מובחנים כאשר העיקרי והחשוב שבהם הוא אותו טקס נישואין אשר נערך באמצעות תכנת זום: (א) קבלת רישיון נישואין, לאחר מסירת פרטים כנדרש בחוק ואימות זהות הצדדים בתכנת זיהוי דיגיטלית, ולאחר שהצדדים הצהירו כי אין סיבה חוקית ביוטה שמונעת את הנישואין וכי הם כשירים להינשא. טופס הרישיון מועבר לעורך הטקס באופן דיגיטלי. (ב) עריכת הטקס – החוק ביוטה שותק לגבי עריכת הטקס למעט דרישה שיהיה עורך נישואין מוסמך, שני עדים מעל גיל 18 ואישור הצדדים המעיד על רצונם החופשי להינשא. בני הזוג עורכים את הטקס בהתאם לרצונם, ובעקבות משבר הקורונה, יוטה גם מאפשרת קיום טקס נישואין באמצעות פלטפורמה של היוועדות חזותית, ללא דרישה שהצדדים ינכחו במדינת המוצא שלהם, יהיו נוכחים פיזית ביוטה או שיהיו אזרחי או תושביה. עם זאת, יש חשיבות לכך שה-HOST אשר פותח את הפגישה הווירטואלית, ימצא ביוטה וכי הוא יהיה עורך הנישואין או אחד הצדדים. (ג) רישום הנישואין ביוטה – עורך הנישואין משלים את הפרטים בטופס המקוון של הרישיון להינשא וחותרם עליו. תעודת הנישואין הדיגיטלית זהה לתעודת נישואין רגילה של יוטה ונשלחת לצדדים. עותק של התעודה נשמר במאגר המידע של יוטה כהוכחה שנערכה חתונה והנישואין רשמיים.

11. ביום 24.2.21 הגישו המשיבים בקשה בלשכת רשות האוכלוסין לשינוי פרט המצב האישי במרשם האוכלוסין לנישואים על יסוד תעודת הנישואין האמורה. פקיד המרשם, אשר ראה כי המשיבים שהו בישראל בעת עריכת טקס הנישואין כלל לא יצאו מגבולות ישראל (כניסתם האחרונה בשעתו לישראל הייתה ביום 15.12.19, ללא יציאה לעריכת טקס הנישואין), סרב לרשום את הנישואין והפנה את בקשת המשיבים לבירור.

12. למען הסדר הטוב, נציין כי עוד קודם להגשת העתירה המנהלית, ובעקבות פרסומים בתקשורת, העביר שר הפנים דאז הנחיה כי יש לעכב את רישום הנישואין על פי המסמך הנטען ממדינת יוטה, עד לאחר בירור ובחינת הנושא במטה משרד הפנים. יצוין כי, נוכח העובדה שדובר היה בסוגיה חדשה הטעונה בחינה בדבר הדין הרלבנטי החל, הועברה הסוגיה להיוועצות מול משרד המשפטים.

13. במקביל להעברת בקשת המשיבים לבחינה במטה, הועברו מספר בקשות העוסקות במצב עובדתי דומה, לשינוי הרישום בפרט המצב האישי בעקבות תעודות בדבר טקסי נישואין שנערכו בהיוועדות חזותית באמצעות תוכנת 'זום' מול גורם מוסמך במדינת יוטה, שהנפיק את התעודה הציבורית דלעיל.

14. יצוין כי עוד קודם למקרה שבפנינו, היו מספר מקרים שבהם פקיד הרישום רשם את הנישואים בהתאם לתעודת נישואין שהוצגה בפניו, מבלי להידרש לכך שבני הזוג שהו בישראל במועד טקס הנישואין. על כל פנים, משהוחלט לברר את הסוגיה במישור העקרוני, לובנה הסוגיה ברשות האוכלוסין עם הגורמים הרלוונטיים במדינה, לרבות משרד המשפטים. בהמשך לכך, ביום 30.12.20 הודיעה רשות האוכלוסין וההגירה אין לאשר בקשות לרישום נישואין על יסוד תעודות שניתנו לגבי טקסים שנערכו באמצעות היוועדות חזותית אלא להעבירן לבחינה במטה הרשות.

15. ביום 10.01.21 הוגשה עתירה לבית המשפט הנכבד, בשבתו כבית משפט גבוה לצדק (בג"ץ 159/21) על ידי המשיבים דכאן ועותרים נוספים. עתירה זו נמחקה בפסק דין מיום 14.2.21 לבקשת המשיבים, נוכח אחת מטענות הסף של המדינה, בדבר קיומו של סעד חלופי בדמות הגשת עתירה מנהלית. במהלך מרץ 2021 הוגשה העתירה המנהלית מושא הערעור וכן העתירה המנהלית **בעניין חדו"ש**. כמו כן בחודשים שלאחר מכן הוגשו עתירות נוספות התלויות ועומדות בבית המשפט לעניינים מנהליים בתל-אביב (עת"מ-25961-21 ועת"מ-13572-06-22). [**האם ש עוד עתירות במחוזות?**]

16. ביום 7.6.21, בהמשך להגשת עתירה על ידי העותרים, ולאחר היוועצות בסוגיה, לרבות הבאתה בפני היועץ המשפטי לממשלה, התקבלה החלטת רשות האוכלוסין וההגירה בעניינם, שדוחה את בקשתם להירשם כנישואים. וכך נכתב בהחלטת הרשות:

"בקשתכם לשינוי הרישום בפרט המצב האישי במרשם האוכלוסין נבחנה על ידי ונמצא כי הצגתם תעודת נישואין שניתנה במדינת יוטה, בזמן שבמועד הנישואין האמור בתעודה שהיתם בישראל ואף לא היה נציג מטעמכם במדינת יוטה. לאחר בחינה, בין היתר גם מול תנאי הנישואין ביוטה בהתאם לאתר הרשמי של מדינה זו, נמצא כי רוב הרכיבים של טקס הנישואין, שלגביהם ניתנה התעודה שהצגתם, מתייחסים לפעולות שנערכו בישראל, כך שמירב הזיקות של טקס הנישואין אינן למדינה בה ניתנה התעודה. משכך, אין לי אלא לקבוע כי הנישואין נערכו בישראל. בהינתן וטקס הנישואין נערך בישראל, הרי שחל עליו הדין הישראלי ולא חלות עליו ההלכות של בית המשפט העליון שמתייחסות לנישואין מחוץ לישראל. ולכן לשם הרישום במרשם האוכלוסין נדרשת תעודה ציבורית מאת הרשות המוסמכת לכך בישראל. משמדובר בנישואין שיש לראותם ככאלה שנערכו בישראל, הכפופים לדין החל בישראל, אף אינני נדרשת לשאלות אחרות הנוגעות לוודאות הזיהוי או לשאר פרטי הטקס נשוא התעודה. לאור האמור לעיל בקשתכם לשינוי הרישום בפרט המצב האישי במרשם האוכלוסין על יסוד תעודת הנישואין ממדינת יוטה נידחת."

העתק החלטת הרשות מצורף ומסומן **מע/3**.

17. בהמשך לכך, עם קבלת ההחלטה המנהלית הגישו המשיבים עתירה מתוקנת (מצורף כנספח **מע/4**) ביום **מע/5**. ביום 31.10.21 התקיים דיון בעתירה. בתום הדיון

21. לפיכך, בית המשפט קמא קבע, כי משעה שהוצגה לפקיד הרישום תעודה ציבורית המעידה על עריכת טקס המוכר במדינה שהנפיקה את התעודה, אל לו לפקיד הרישום לערוך בירור או להכריע בדבר מקום עריכת הטקס במקרה של נישואין באמצעות היוועדות חזותית. כפי שנקבע במסגרת פסק הדין, "ממילא, גם בית המשפט אינו צריך להכריע בשאלה זו במסגרת עתירה שעניינה בסמכותו של פקיד הרישום".

22. הטעם השני עליו הושתת פסק הדין הוא קביעת בית משפט קמא כי אף אם היה מקום לערוך בירור נוסף כאמור, אין בסמכות פקיד הרישום להחליט מהו מקום עריכת טקס שנערך בהיוועדות חזותית, משמדובר בשאלה מורכבת המחייבת שיקול דעת מהותי החורג מתחום סמכותו של פקיד הרישום. בית משפט קמא קבע כי אין זה מתפקידו ובסמכותו של פקיד הרישום לדון ולהכריע בשאלות הנוגעות למקום עריכת טקס הנישואין, בטרם ירשום נישואין לפי תעודה ציבורית של מדינה זרה הנחזית להיות תעודה שניתנה על ידי רשות מוסמכת בה, וזאת משום שמדובר בסוגיה מורכבת וסמכותו של פקיד הרישום היא רישומית סטטיסטית ולא מהותית. עוד הוסיף בית משפט קמא וקבע כי ממילא, אף לו היה מקום לברר את מקום עריכת הטקס שנערך באמצעות היוועדות חזותית, לא קיים מענה לשאלה זו בפסיקת בתי המשפט בישראל, וגם בית המשפט בכובעו כבית משפט לעניינים מינהליים אינו צריך להכריע בשאלה זו במסגרת עתירה שעניינה בסמכותו של פקיד הרישום. כלומר, אף אם היה מקום לברר את מקום עריכת הטקס, הרי שאין במשפט הישראלי מענה לשאלת מקום ביצועו של טקס נישואין שנערך באמצעות היוועדות חזותית בפסיקת בית המשפט בישראל. מדובר בשאלה מורכבת שפנים רבות לה, ובנסיבות אלו מקל וחומר שאין זה מסמכותו של פקיד הרישום להידרש למקום עריכת הטקס ולהכריע בה – סוגיה שעניינה במשפט המהותי.

23. הטעם השלישי עליו ביסס בית המשפט קמא את פסק דינו הוא עקרון השוויון, אשר מצדיק לשיטתו אף הוא את רישום העותרים כנשואים, הגם שאין מדובר בטעם העיקרי לקביעה כאמור. בית המשפט קמא עמד על כך שרשות האוכלוסין וההגירה נאותה לרשום כבר מספר זוגות שערכו את טקס הנישואין שלהם במדינת יוטה באמצעות היוועדות חזותית, בין אם אלו שהו במדינת ישראל ובין אם שהו במדינת מקסיקו (וזאת מבלי שרשות האוכלוסין וההגירה נדרשה לשאלת מקום הטקס או ביקשה תעודת נישואין ממדינת מקסיקו). משכך, על אף שטעות מינהלית אינה מצדיקה את המשך יישום הטעות, על הרשות לשקול את עקרון השוויון בהפעלת סמכויותיה. במקרה זה, משהובהרה אמיתות תעודת הנישואין, כפי שהובהרה על ידי זוגות אחרים שנישאו בהיוועדות חזותית, היה על פקיד המרשם לפעול לרישום העותרים כנשואים.

24. לאחר המצאת פסק הדין פעלה המדינה להגשת בקשה לעיכוב ביצוע על פסק הדין (מצורף ומסומן מע/9). בהמשך לך הוגשה תגובה מטעם המשיבים, לה גם צורפו תכתובות שונות של ב"כ המשיבים עם פקיד במדינת יוטה, המתייחס לשינויים בעקבות בפסק הדין וכן אף מסמכים שונים מתכתובות בין השניים שקדמו למתן פסק הדין (שלא צורפו לבית המשפט המחוזי במסגרת ההליך המקורי). יאמר בזהירות כי ממסמכים אלו עולה לכאורה, כי בעקבות אי ההכרה של מדינת ישראל בתעודות הנישואין, מדינת יוטה ביטלה תעודות נישואין (void) וזאת בשל החלטת רשות האוכלוסין בישראל. צילום תגובת המשיבים לבקשה לעיכוב ביצוע מצורף ומסומן (מע/10). ביום – הגישה המערערת תגובה מטעמה (ומסומן מע/11).

25. ביום 24.7.22 ניתנה החלטת בית המשפט קמא לעכב את ביצוע פסק הדין עד ליום 8.9.22. העתק החלטת בית המשפט קמא בבקשה לעיכוב ביצוע מצורף ומסומן מע/12. בנסיבות שנוצרו, ובשים לב לכך שפרק הזמן הקצר לעיכוב ביצוע פסק הדין, ובשל הצורך להידרש לשאלת הגשת הערעור בפרקליטות המדינה ובמערך הייעוץ המשפטי לממשלה, הוחלט שבעניינם הפרטני של המשיבים בערעור דנן - ירשמו נישואיהם

בהתאם לפסק הדין. בתוך כך, תטען המדינה, כי ככל שיתקבל הערעור, יהיה מקום לבטל את רישומם של המשיבים דנן. כמו כן, במקביל להגשת הערעור דנן, המדינה פועלת להגיש עיכוב ביצוע על פסק הדין שניתן **בעניין חדו"ש**, אשר לא תחם את הכרעתו אך ורק לעותרים דשם, אלא קבע כי הוא יחול על כל מי שמבקש לרשום את נישואיו על יסוד תעודה ציבורית שהתקבלה ממדינת יוטה לאחר שנערכו נישואים בזום, בעוד בני הזוג שהו בישראל.

26. מכאן הערעור שבפנינו.

עמדת המדינה

27. עמדת המדינה היא כי בפסק דינו של בית משפט קמא נפלו מספר שגיאות המצדיקות את ביטולו. לעמדת המדינה, נודעות לפסק הדין השלכות רוחב משמעותיות ביותר הנוגעות לרישום נישואין, לצד השלכות על תחולת דין זר על מעשים שנערכו בישראל, המנוגדים לדיניה הפנימיים.

28. תחילה, המדינה תבהיר כי בטיעון שיובא להלן אין היא מבקשת לבחון מחדש את הלכת **פונק-שליזינגר** או לסטות ממנה. המדינה מכירה כמובן את פסיקתו ארוכת השנים של בית המשפט הנכבד מאז נקבעה הלכת **פונק-שליזינגר**, והיא ערה להבחנה החדה והברורה בין בחינת מהות ותוקף הנישואין, לבין סמכות המינהלית של פקיד המרשם לרישום במרשם האוכלוסין. בעוד תוקפם המהותי של הנישואין נבחן בבתי המשפט האזרחיים והדתיים (ובכלל זה בבית המשפט לענייני משפחה) וכפוף להוראות הדין המהותי, רישום הנישואין במרשם נעשה על פי כללי המשפט המינהלי. כפי שנקבע עניין **פונק-שליזינגר**, "תפקידו של פקיד רישום ... אינו אלא תפקיד של מאסף חומר סטטיסטי לצורך ניהול ספר התושבים, ושום סמכות שיפוטית לא ניתנה בידו". עוד נזכיר, כי בהתאם לחוק מרשם האוכלוסין, פרטי הרישום במרשם האוכלוסין ביחס לדת, לאום ומצב אישי של אדם, אינם מהווים ראיה לכאורה לנכונותם.

32. על בסיס עיקרון זה, קבע בית המשפט הנכבד פעם אחר פעם כי פקיד המרשם אינו מוסמך לקבוע את תוקפו של הרישום שאותו הוא נדרש לרשום וכי לא הוענקה לו סמכות להכריע בשאלות משפטיות מורכבות. ככלל, על פקיד המרשם לבצע את הרישום המבוקש, אלא אם כן הדברים אמורים ברישום שאי-נכונותו "גלויה לעין, והיא אינה מוטלת בספק סביר". כידוע, הלכת **פונק-שליזינגר** קנתה לה שבייתה ובית המשפט הנכבד שב וחזר עליה הן בהיבט של רישום נישואין (ר' **עניין גולדשטיין, עניין אלסבדור**, (בג"ץ 3045/05 **בן ארי נ' שר הפנים** (--) והן בהיבט של רישום הורות, כך אך לאחרונה גם בהרכב מורחב של בית המשפט הנכבד בדנג"ץ 5591/20 **דנג"ץ צור-וייסלברג נ' משרד הפנים** (26.7.22, להלן עניין **צור-וייסלברג**)).

29. עם זאת, עמדת המדינה היא כי נסיבות המקרה דנן שוונות בתכלית מעניין פונק-שליזינגר, וכי אין מקום להחיל את **עניין פונק-שליזינגר** על ענייננו. עמדת המדינה היא כי החלה אוטומטית של ההלכה הפסוקה בעניין סמכויות פקיד הרישום על הסיטואציה של נישואין מקוונים שנערכו בזום כאשר בני הזוג שוהים בישראל מהווה "קפיצת מדרגה" מן הפסיקה הקיימת. הפסיקה שנסקרה בפסק דינו של בית משפט קמא, וצוינה גם לעיל בהן יושמה הלכת **פונק-שליזינגר**, עסקה בסיטואציות שבהן הנישואין נערכו בחו"ל, או באתר בישראל שבו בעלי תפקידים זרים רשאים לפעול מכוח דיניה של מדינה זרה כמו המקרה של נישואין קונסולריים (**עניין גולדשטיין**), ולכל הפחות כאשר לבני הזוג שנמצאים בישראל היו מיופי-כוח מטעמם במדינה שבה נערכו הנישואין, כאשר לא הייתה מחלוקת כי טקס הנישואין נערך בחו"ל (**עניין אל סלבדור**).

לעומת זאת, למיטב הבדיקה, הפסיקה לא עסקה עד כה במקרה שבו בני הזוג שהו בישראל במהלך טקס הנישואין, ללא נציגות מטעמים במדינה הזרה, כמו במקרה שלפנינו.

.30

כפי שצוין לעיל, עת שקיבל פקיד הרישום את תעודת הנישואין מטעם המשיבים ולאחר בדיקה שנערכה מטעמו, נמצא כי המשיבים לא יצאו כלל מגבולות ישראל, ועל כן, תעודת הנישואין ממדינת יוטה אשר העידה על נישואיהן, העידה למעשה על טקס שנערך בישראל. לאחר ברורים נוספים במטה הרשות, ולרבות עם גורמים במשרד המשפטים נמצא, כי החלק המרכזי והמשמעותי בהליך הנישואין אותו ערכו המשיבים הוא אותו טקס נישואין שהתנהל באמצעות תוכנת זום עת שהו המשיבים בישראל בעוד עורך הנישואין שהיה אף "מארח" הזום שהה ביוטה. במסגרת אותו הטקס נדרשת הסכמה של בני הזוג להינשא הניתנת בשעת הטקס בפני עורך הנישואין. תנאי זה דורש למעשה השתתפות קונסטיטוטיובית של העותרים בטקס בנישואין. ללא השתתפות זו - אין נישואין. כך, למשל, על פניו, במידה שעורך הטקס לא שמע את הזוג ו/או לא ראה אותם, הנישואין אינם תקפים. עוד יצוין, כי המשיבים עצמם הדגישו (בעתירתם המנהלית המקורית שהוגשה בטרם התקבלה ההחלטה המנהלית), כי במקרה דנן אין מדובר בנישואין באמצעות שליח או מיופה כוח בהם אדם אחר מבצע את הפעולה בשם המבקשים אלא המדובר בפעולה שבוצעה על ידם באופן ישיר – כאשר, כאמור, שהו במדינת ישראל. עוד נמצא, אם כן, עצם קיומה של שיחת זום אינה משנה את מיקומם הגאוגרפי של המשתתפים בשיחה, ולמיקום הגאוגרפי חשיבות מבחינת תקפות הטקס. עורך הטקס שהה ביוטה בעוד המשיבים שוהים בישראל ולא ניתן לראות בעצם קיומה של השיחה מעין שהות וירטואלית במרחב אחר. משכך, ומאחר שהמרכיב המרכזי והעיקרי בטקס שערכו המשיבים התקיים בישראל נמצא שיש לראות בנישואין אלה כנישואין שנערכו בישראל. בהתאם לאמור, ובהינתן מסקנה זו, ניתנה ההחלטה המנהלית שצוינה לעיל.

כפי שיפורט מיד, עמדת המדינה היא כי מענה זה שניתן למשיבים על ידי פקיד המרשם אינו בא בקהלם של אותם מקרים בהם עוסקת הלכת **פונק שלזינגר**, אלא המדובר למעשה בהחלטת פקיד המרשם לערוך בדיקה מקדימה לשאלת תחולתה של ההלכה על נסיבות המקרה (אשר כמפורט לעיל נערכה לגביה התייעצות ואף הוצגה בשעתו בפני היועץ המשפטי לממשלה). בדיקה מקדימה זו הובילה למסקנה, כי אין מקום להורות על רישום הנישואין שנערכו בישראל, על יסוד תעודה זרה שהונפקה במדינת יוטה. ונבאר.

.31

כפי שצוין לעיל, במסגרת הטעם הראשון עליו הושתת פסק הדין, קבע בית המשפט קמא כי ככל שמוצגת בפני פקיד הרישום תעודה ציבורית של מדינה זרה המכירה בטקס נישואין ככזה שנערך בה (שעל פניה אינה מגלה טעות), עליו לרשום את הנישואין במרשם. משמע – מי שיקבע האם הנישואין נערכו בישראל אם לאו, לצורך הרישום, היא מדינת החוץ ודי בכך שהיא זו שהנפיקה את התעודה כדי לחייב את פקיד הרישום לרשום את הנישואין. לעמדת המדינה, קביעה זו שגויה ודינה להתבטל. וכל זאת – מדוע?

.32

ראשית, יש בקביעה זו בפסק הדין כדי להרחיב את הלכת **פונק-שלזינגר** באופן אשר יש בו כדי לפגוע בריבונות של המדינה להחליט לגבי הדין שיחול על מעשים המתבצעים **בשטחה**. לעמדת המדינה, פסק הדין מהווה הרחבה של פסק הדין בעניין **פונק שלזינגר**, מאחר שבית המשפט הנכבד בעניין **פונק-שלזינגר** הבחין מפורשות בין נישואין שנערכו בישראל לכאלה שנערכו מחוצה לה, בעוד שבית המשפט קמא מחיל את הלכת פונק-שלזינגר **גם כאשר הנישואין נערכו בישראל**. כך, בסעיף 16 לפסק הדין בעניין **פונק-שלזינגר** קבע כב' השופט זוסמן כי מדובר בנישואין **שנערכו בחוץ לארץ** כדלקמן: "סעיף 2 לחוק שיפוט בתי הדין הרבניים (נישואין וגירושים), תשי"ג-1953, הוא הלכת המדינה, אך אין בו אלא הוראה לגבי נישואין של יהודים בישראל. זהו הסדר הציבורי הפנימי, היינו, הסדר הציבורי הנוהג בפנים הארץ, אך מהו הסדר

הציבורי כשהנישואין לא נערכו בארץ? משקבע בית משפט זה בע"א 191/51 [3], לעניין צורת הטקס, כי דין מקום עריכתו יהא קובע, נמצא כי בישראל חיים מאות ואולי אלפים זוגות שלא באו בברית נישואין אלא בטקס אזרחי. המדינה מכירה בכך והדת אינה מכירה בכך.

33. כפי שהובא לעיל, פסק הדין בעניין פונק שלזינגר נדרש לכללי המשפט הבין-לאומי הפרטי בענייני נישואין והראה כי בעוד שבעניין הצורה – טקס הנישואין – יש ללכת לפי מקום עריכת הטקס, הרי שבשאלת כושרם של הצדדים להינשא קיימת מחלוקת האם יש ללכת על פי דין מקום מושבם של הצדדים או מי מהם, או שמא יש ללכת לפי מקום עריכת הטקס. בית המשפט קבע כי אל לו לפקיד הרישום להכריע בשאלת תוקף הנישואין לפי המשפט הבינלאומי הפרטי. מקום שיש ספק משפטי בעניין תוקף הנישואין, עליו לרשום את הנישואין על סמך הטקס שנעשה. אולם, בכל הנוגע לסוגיית הצורה עולה מפסק הדין כי לא קיים ספק משפטי והדבר נגזר ממקום עריכת הטקס. מכאן עולה כי יש חשיבות ברורה לשאלה היכן נערך הטקס מבחינת ההיבט המהותי אך גם מבחינת ההיבט המרשמי, שכן במקרה שנמצא שמקום עריכת הטקס הוא ישראל, יש לקבוע גם שהדין החל הוא הדין הישראלי. כבי השופט ויתקון בע"א 191-51 סקורניק נ' סקורניק, ח 141 ובהמשך כבי הנשיא ברק בבג"ץ 2232/03 פלונית נ' ביה"ד האזורי ת"א-יפו (2006) (בג"ץ "בני נח") קובעים כי, סימן 47 לדבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922 עד 1947 (להלן: "דבר המלך") הקובע כי עבור אזרחי ישראל בענייני המעמד האישי יש להחיל את הדין האישי, הינו כלל "מוניציפלי-פנימי" אשר חל רק על תוקפם של נישואין שנערכו בישראל ואינו חל במקרים בהם הנישואין נערכים מחוץ לישראל, שכן, סעיף זה אינו קובע את הכללים של המשפט הבינלאומי הפרטי שיחולו בישראל ביחס לטקס נישואין שנערך מחוץ לישראל. כאשר נישואין נערכו מחוץ לישראל, יש לעשות הבחנה בין תוקפם המהותי של הנישואין הכפוף לדין המושב של הצדדים ובוחן את כושר הצדדים להינשא לבין תוקפם הצורני אשר כפוף לדין מקום עריכת הטקס. מכאן שאף לדידם, יחול הדין הישראלי מקום בו נערך הטקס בישראל.

34. לאור האמור, לא יכולה להיות כל מחלוקת כי עת נערכים נישואין בישראל חל עליהם הדין הפנימי הישראלי אשר ראשיתו בדבר המלך והמועצה על ארץ ישראל 1922-1947, לפיו נישואין שנערכו בישראל על ידי מי שהוא אזרח ותושב ישראל יהיו כפופים לדין האישי. ביחס לבני זוג שהם יהודים - עריכת נישואין בין יהודים בישראל בטקס שלא לפי הדין היהודי, אף נוגדת את הוראות חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג-1953, הקובע בסעיף 2 כי "נישואין וגירושין של יהודים יערכו בישראל על פי דין תורה". כמו כן, מדובר בנישואין שאינם תואמים את דרך עריכת הנישואין בישראל שהתווה המחוקק לפי פקודת הנישואין והגירושין (רישום).

35. עמדת המדינה היא כי הלכת פונק-שלזינגר אינה מתייחסת להכרה רישומית בנישואין מעין אלו, עת טקס הנישואין נערך בשטח ישראל. לעמדת המדינה, מאחר שאין מקור סמכות למדינה הזרה לערוך נישואין אלה בשטחה של ישראל, הרי שלא ניתן יהיה לרשום את הנישואין על בסיס תעודה ציבורית זרה. במקרה בו הנישואין נערכו בישראל, חל הדין הפנימי כאמור, כאשר הפסיקה ארוכת השנים קובעת כי ענייני סטטוס הנישואין הם עניין למחוקק וצריך שייעשו בהסכמה חברתית רחבה (למשל בג"ץ 4058/95 בן מנשה נ' שר הדתות, פ"ד נא (3) 876 (1997); בג"ץ 129/13 אקסלרוד נ' ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 26.1.14). עד היום המחוקק לא אפשר עריכת נישואין אזרחיים בישראל, ומהות בקשת המשיבים, היא לאפשר נישואין אזרחיים בישראל באמצעות מדינה זרה, בעוד בני הזוג וטקס הנישואין עצמו נערך בישראל.

36. לעמדת המדינה, תכליתה של הלכת פונק-שלזינגר, בפיצול שהיא ערכה בין מרשם ובין מהות, הייתה לאפשר את הרישום של נישואין שנערכו מחוץ לישראל מבלי לדקדק בתוקפם המהותי של הנישואין. ואולם

עמדת המדינה היא כי הלכת **פונק-שלזינגר** לא נועדה לאפשר עקיפה של הדינים החלים במדינת ישראל על מי שפעל בתוככי מדינת ישראל. בחירה של בני זוג להשתמש בדינה של מדינת חוץ בעניין עריכת נישואין לא יכולה לעקוף את הסוברניות של מדינת ישראל לקבוע מהם הדינים שיחולו על נישואין שנערכו בשטחה שלה או על פעולות אחרות שנערכו בשטחה. בהינתן האמור, עמדת המדינה היא כי היה צורך שפקיד הרישום, לאחר שבדק ומצא שבני הזוג כלל לא יצאו מישראל בעת עריכת הטקס, ולא הציגו ייפוי כח לגורם כלשהו שנמצא מחוץ לישראל, לבצע בדיקה מקדימה וזאת במטרה לבחון האם ניתן לרשום את התעודה, כפי שנעשה במקרים אחרים. משנמצא, שטקס הנישואין נערך בישראל, כמפורט לעיל, בדין דחה פקיד המרשם את בקשת העותרים להרשם כנשואים על יסוד תעודת הנישואין הזרה, שביקשה ללמד כאילו טקס הנישואים נערך מחוץ לשטח ישראל.

37. המדינה סבורה, כי אין בפסק הדין התמודדות של ממש עם הנפקות המעשית של פסק הדין והשלכתו על היבט עקרוני זה, מלבד האמירה שהתעודה הציבורית הזרה היא הקובעת. מאחר שהקביעה בפסק הדין בעניין זה מובאת באופן רחב וגורף, היא עלולה להוביל לפגיעה בריבונות של המדינה לקבוע את הדין שיחול בשטחה, משום שהיא מעניקה למדינה זרה את הבכורה בשאלה האם טקס הנישואין נערך אצלם אם לאו, באופן אשר מחייב את המדינה בהיבט הרישומי. בכך ישנה הרחבה של הלכת **פונק-שלזינגר**, שזכרה לא בא בפסיקת בית משפט נכבד זה.

38. **שנית**, המדינה תוסיף ותטען, כי אין בפסק הדין בעניין **גולדשטיין והנישואים הקונסולריים או בעניין אל-סלבדור, כדי להצדיק הרחבה נוספת, ומוקשית עוד יותר, בעניין נישואי זום**, כפי שנקבע בפסק הדין. אכן בעניין **גולדשטיין** הורה בית המשפט הנכבד למרות הקשיים לרשום נישואין שנערכו בשטחי קונסוליה בישראל. ואולם, באותו מקרה התעורר ספק לגבי תוקפו של דין פנימי ישראלי – תקנות הקונסולים, האם הוא מאפשר את עריכת הנישואין אם לאו, ואילו בעניין "נישואי הזום" מדובר בעקיפה של הדין הישראלי ללא מקור סמכות שבדין הפנימי. כמו כן, ביחס לנישואין בשטחי קונסוליות, מדובר היה במספר מועט של מקרים וזאת בין השאר בעקבות האיגרת שנשלחה לקונסוליות הזרות ובשל הדרישה להיות אחד הצדדים אזרח מדינת הקונסול. ואילו כעת, להחלטת בית המשפט קמא **השלכות משמעותיות ונרחבות** על דיני הנישואין בישראל, מה שמהווה ערעור על הסוברניות של מדינת ישראל, בהנהגת סטטוס הנישואין בשטחה (סטטוס הנוהג מאז קום המדינה), וזאת בשל המשמעות המעשית הקיימת לרישום במרשם. מכאן, כי אין מקום לקבוע כי פסק הדין בעניין **גולדשטיין** מחייב להמשיך "ולמתוח את הגבול" גם על נישואי זום. דברים אלה נכונים גם ביחס לפסיקת בית המשפט הנכבד בעניין **אל-סלבדור**, שכן באותו מקרה טקס הנישואין כלל לא נערך בישראל, אלא נערך במובהק בחו"ל, כאשר מיופה הכח של בני הזוג אף הוא שהה שחו"ל בעת עריכת הטקס.

39. המדינה תוסיף ותטען, על יסוד האמור, כי שגה בית משפט קמא אף ביחס לנימוק השני העומד ביסוד פסק הדין, אשר קבע כי פקיד המרשם אינו מוסמך להכריע בשאלה מהו מקום עריכת הנישואין בהיוועדות חזותית, משום שמדובר בשאלה משפטית מורכבת, ואין הכרעה בשאלה הזו. כפי שכתבנו, לעמדת המדינה אין מקום להחלטת פסק הדין בעניין **פונק-שלזינגר** מקום שבני הזוג שהו בישראל, ועל-כן הבחינה שעריך פקיד המרשם היא בחינה מקדימה שאינה חוסה תחת יישומה של ההלכה. ובמילים אחרות, **לשאלת מקום עריכת הנישואין יש נפקות בהיבט הרישומי**. ההכרעה בשאלה האם הנישואין נערכו בישראל לא נועדה (רק) כדי לקבוע את תקפות הנישואים (שאלה שכאמור פקיד המרשם כלל אינה מוסמך להכריע בה), אלא כדי לקבוע האם חלה במקרה זה הלכת **פונק-שלזינגר** החלה רק במצב שבו הנישואין נערכו מחוץ לישראל.

לפיכך, לא ניתן להשתחרר מהמעגליות שנוצרה בעניין זה ולהכריע האם הנישואין נערכו בישראל עוד טרם יישומה של הלכת פונק-שלינגר.

40. זאת ועוד, בהתאם להלכת פונק-שלינגר "צורת הנישואין נקבעת בהתאם לדין הקבוע במקום הטקס ובאין ראייה לסתור זאת, חזקה כי טקס שנערך במדינה פלונית נערך כדין." אמירה זו אמנם נאמרה כאמרת אגב כחלק מהבחנה בין כושר לצורה בנוגע לתוקף הנישואין, אך משברור שאין רושמים נישואין שנעשו בחו"ל שלא בהתאם לדין מקום עריכת הטקס (דוגמת נישואי פרגוואי שהוברר כי הם לא נעשו לפי הדין הפנימי ולפיכך לא נרשמו במרשם), הרי שלצורך החלת הלכת פונק-שלינגר על המקרה שלפנינו, נדרש לבחון מהו הדין הקבוע במקום עריכת הטקס. משפקיד הרישום קיבל תעודת ציבורית ממדינה זרה ובאותה עת שהו המשיבים במדינת ישראל ולא נצפתה יציאה של בני הזוג מישראל, והנישואין לא נעשו בייפוי כוח, קיימת ראייה נגלית לעין אשר סותרת את העובדה כי הטקס אכן נערכת במדינה הזרה, כפי שפורט בהרחבה לעיל.

41. עוד תטען המדינה בהקשר זה, כי אין בפסק הדין בעניין אל-סלבדור כדי להוביל למסקנה הישירה כי יש מקום להרחיב פסיקה זו גם ביחס לנישואי בזום. ביחס לנישואין בייפוי כוח, הגם שבית המשפט בעניין אל סלבדור פסק כי על פקיד הרישום לרשום את הנישואין, הוא הורה על כך רק לאחר שהוגשו לפניו עמדות של הדין הזר ולאחר שנעשתה בחינה מקיפה על הקיים במדינות אחרות בעולם, וזאת תוך סייג ש"אין ספק כי מדובר בהליך בלתי שגרתית.. יחד עם זאת, במקומות שונים בעולם מוכרים נישואין באמצעות מיופי כח כתקפים על פי הדין. גם בישראל נישואין כאלה לא נפסלו בעבר כמנוגדים לתקנת הציבור, כל עוד הם מוכרים על פי דין מקום הטקס." (פס' 42 לפסק הדין), וכן כי "אף שסמכות פקיד הרישום ברישום נישואין אינה מתפרשת על פני בדיקת תקפות הנישואין מבחינת הדין המהותי, אלא מצטמצמת לבדיקת נכונות הפרט שרישמו מתבקש מבחינה עובדתית, חשוב להתייחס בקצרה לגישתן של שיטות משפט שונות לנישואי בני זוג באמצעות מיופי כח בהיבטים שונים, העשויה להשליך על מרחב שיקול הדעת הנתון לפקיד הרישום בבדיקת נכונות הפרטים העובדתיים שהוא מתבקש לרשום בהקשר לטקסי נישואין כאלה."

בנישואין באמצעות ייפוי כוח, הנוכחות הקונסטרוקטיבית של הצדדים במדינת עריכת הטקס מתקיימת באמצעות מיופה הכוח שנמצא במדינה הזרה ומביע את הסכמת הצדדים אשר הסמיכו אותו לעשות כן. במקרה שלפנינו אין טענה כי העותרים נכחו ביוטה בעת עריכת הטקס, אלא הטענה הינה שיוטה אינה דורשת נוכחות פיזית לצורך עריכת הטקס והנפקת התעודה. משמדינת ישראל רואה בצדדים, ככאלו שנכחו בשטח ישראל ולכן חל עליהם הדין הישראלי ולא הדין של מדינת יוטה, הרי שיש בדין זה לגבור אל מול ההנחה שיוטה רואה את הנישואין ככאלו שנערכו בשטחה (לעניין זה ראו התייחסות בספרה של פסברג, משפט בינלאומי פרטי עמ' 750-748).

42. בהקשר זה, המדינה תטען כי אין מקום להידרש לסיווג שאלת עריכת הטקס בהתאם לדוגמאות שהובאו על ידי בית משפט קמא (אשר רובן ככולן, הן דוגמאות שלמעשה אינן רלוונטיות הנוגעות לתחום המשפט המסחרי-עסקי: תביעות חוזיות וקביעת מקום מו"מ, פרסום באתר אינטרנט, הפרת זכויות יוצרים, הוצאת דיבה באינטרנט, או בתחום הפלילי לרבות התייחסות לחקיקה פנימית במדינה). ענייננו כאן בבחינת מיקום עריכת טקס נישואין מתחום המעמד האישי, והשאלה שעומדת על הפרק היא קיומו של הטקס כאשר ברור שבני הזוג נמצאים בישראל בעת עריכתו (בבדיקה פשוטה של כניסות ויציאות מישראל). לפיכך, הלכת פונק-שלינגר אינה נכנסת לפעולתה, שכן בהתאם למקום עריכת הטקס היה על המשיבים להביא תעודה ציבורית המתאימה לדין הפנימי הישראלי המלמדת על עריכת הנישואים.

43. המדינה תוסיף ותטען, כי אף העוגן השלישי שהובא בפסק הדין של בית המשפט קמא (וקיבל ביטוי גם בפסק הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים **בעניין חדו"ש**) הוא שגוי. כאמור, בפסק הדין קבע בית משפט קמא כי אין מקום להפלות בין הזוגות השונים, ולכן מעת שחלק מהזוגות שנישאו בנישואי יוטה נרשמו כנישואין, יש בכך כדי להוביל לרישום המשיבים מטעמי שוויון.

44. המדינה תטען, כי קביעה זו מנוגדת לפסיקת בית המשפט הנכבד לפיה טעות מנהלית אינה מצדיקה את המשך יישום הטעות. מעבר לכך, במקרה זה דובר היה במקרים ספורים בלבד, שביחס אליהם נעשתה הטעות, לעומת בקשות רבות אחרות שנדחו לאחר שלובנה הסוגיה, כפי שפורט לעיל. כך, בבג"ץ 3648/97 **סטמקה נ' משרד הפנים** (...) קבע בית המשפט הנכבד (ביחס לפרשנות שהייתה נהוגה לאורך שנים ארוכות), כי משהרשות הגיעה למסקנה כי המדובר בטעות, היא מחויבת לתקנה, כדלקמן: "רשות שפירשה את סמכותה בדרך מסוימת – ולו לאורך-זמן – ולימים מגיעה היא לכלל מסקנה כי שגתה בפירוש וכי סמכותה היא אחרת משפירשה אותה בעבר, לא זו בלבד שרשאית היא לחזור בה מנוהגה הלוקה אלא שחייבת היא לעשות כן."

דברים אלו יפים לענייננו על אחת כמה וכמה, במקום שבו הטעות נערכה ביחס למקרים ספורים בלבד. ברי, עצם רישום בטעות, אינו בהכרח מחייב רישום מאוחר יותר של זוגות רבים, תוך הרחבת התופעה, רק מכורח אותה טעות. מרגע שהתקבלה החלטה עקרונית בסוגיה, הוקפא הרישום של הזוגות שנישאו בדרך זו, כך שהדבר יושם באופן שוויוני במבט צופה פני עתיד, ואין בטיעון השוויון כדי להצדיק הרחבה של הלכה, באופן מוקשה המעורר השלכות רוחב. אשר על כן, אף מן הטעם האמור - דין פסק דינו של בית משפט קמא להתבטל.

45. מכל הסיבות שפורטו לעיל, עמדת המדינה היא כי דין הערעור להתקבל וכי דין פסק הדין להתבטל, תוך חיוב המשיבים 1-2 בהוצאות.